

DİN ÖĞRETİMİ
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

PEYGAMBERİMİZİN HAYATI 12

KÜLTÜRÜMÜZDE PEYGAMBERİMİZ

Neler Öğreneceğiz?

1. Şemail-i Şerif
2. Sanat, Edebiyat ve Musikimizde Peygamberimiz
3. İslam Dünyasında Peygamber Sevgisi
4. Bir Sahabi Tanıyorum: Ebu Eyyûb el-Ensari (r.a.)
5. Hadisten Hayata

➤ **Hz. Muhammed'in (s.a.v.)
dış görünüşü (şemai) ile
ilgili neler biliyorsunuz?**

1. Şemail-i Şerif

- Peygamberimizle görüşmeye fırsat bulamamış kimseler, onu görenlere büyük bir merakla Peygamberimizin vasıflarını sormuşlardır.

4. ÜNİTE /KÜLTÜRÜMÜZDE PEYGAMBERİMİZ

- Bu tür sorulara verilen cevaplar zengin bir bilgi birikimini meydana getirmiştir.
- Bu bilgi birikimi de şemail-i şerif ve hilye gibi Peygamber sevgisinin en güzel örnekleri arasında yer alan kültürel değerlerin oluşmasını sağlamıştır.

Şemail-i Şerif ve Hilye

**Şemail
nedir?**

Sözlükte “huy, tabiat, seciye, ahlak” gibi manalara gelir. Resul-i Ekrem’in dış görünüşünü, özel hayatını ve ahlakını ifade eder.

- Şemail-i şerif, Hz. Peygamber’i risaleti ve mucizleri dışında bir beşer olarak ele alır.

4. ÜNİTE /KÜLTÜRÜMÜZDE PEYGAMBERİMİZ

Türk-İslam kültüründe,
Hz. Peygamber'in
niteliklerinin hat sanatıyla
yazılıp süslendiği
levhalardır.

4. ÜNİTE /KÜLTÜRÜMÜZDE PEYGAMBERİMİZ

- Şemail-i şerifle ilgili çalışmalar hilye denilen bir sanat dalını doğurmuştur.
- Hilye ve şemail türlerinin konuları ortaktır fakat şemail daha kapsamlı bir anlatıma sahiptir.

4. ÜNİTE /KÜLTÜRÜMÜZDE PEYGAMBERİMİZ

- Hilyede "Basma mübârek kademin rûy-i zemîne/ Pâk etmezîdî kimseyi hâk ile teyemmüm" (Mübarek ayağını yeryüzüne basmasaydı / Toprak teyemmüm ile kimseyi temizlemezdi) yazmaktadır.

Mustafa Rakım Efendi'nin
1816 tarihli bir hilyesi.

Kur'an-ı Kerim'e Göre Şemail-i Şerif

- Resûlullah'ı bütün yönleriyle öğrenmeye ve onun özelliklerini benimsemeye öncelikle Kur'an-ı Kerim teşvik etmiştir.

**(Ey Muhammed!) De ki:
“Ey insanlar! Şüphesiz
ben, yer ve göklerin
hükümranlığı kendisine
ait olan Allah'ın
hepinize gönderdiği
peygamberiyim...”**

(A'râf suresi, 158. ayet.)

4. ÜNİTE /KÜLTÜRÜMÜZDE PEYGAMBERİMİZ

**“Sen elbette
yüce bir ahlâk
üzeresin.”**

mealindeki Kalem
suresi 4. ayette
onun benzersiz ve
mükemmel
ahlakına dikkat
çekilmiştir.

- Ahzâb suresi 21. ayette ona iman edenlerin aynı zamanda onun üstün ahlakını da benimseyip özümsemesi gerektiği ifade edilerek **"Andolsun, Allah'ın Resûlünde sizin için; Allah'a ve ahiret gününe kavuşmayı uman, Allah'ı çok zikreden kimseler için güzel bir örnek vardır."** buyrulmuştur.

Sahabilerin Anlatımları Işığında Şemail-i Şerif

Resûlullah'ın vefatından sonra birçok sahabi onu tasvir
etmeye çalışmıştır.

- Bu tasvirlerden bazıları;

Yüzü ayın on dördü gibi parlardı.

Büyükçe başlı, saçları hafif dalgalıydı.

Saçı bazen kulak memesini geçerti.

Alnı açık, kaşları hilal gibi ince ve gürdü.

Sakalı sık ve gür, yanakları düzdü.

- Bu tasvirlerden bazıları;

Ağız geniş, ön dişlerinin arası seyrek ve pek hoştu.

İrice yapılı ve heybetliydi.

Dizlerini karnına doğru çekip kolları arasına aldıktan sonra ellerini önden bağlayarak otururdu.

Sabah namazı sonrasında bağdaş kurarak otururdu.

Oturup kalkarken Allah'ı anardı.

- Bu tasvirlerden bazıları;

Ayaklarını yere sert vurmaz, ayaklarını sürümezdi.

Sakin ama hızlı ve vakarlı yürürdü.

Bir tarafa döndüğünde bütün vücuduyla dönerdi.

Arkadaşlarıyla yürürken onları öne geçirir, kendisi arkadan yürürdü.

Yolda karşılaştığı kimselere önce o selam verirdi.

- Bu tasvirlerden bazıları;

Gerekmedikçe konuşmaz, çoğu zaman sükut ederdi.

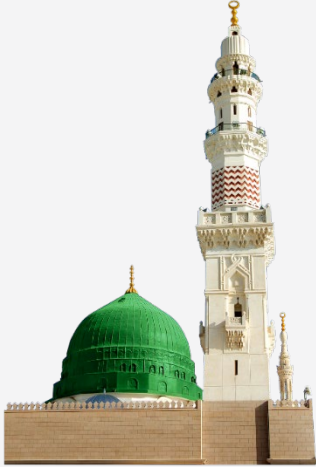
İnsanlarda kusur aramazdı.

Hiç kimseyi aşağılayıp küçümsemez, ayıplamazdı.

Kimsenin ayıplarını da araştırmazdı.

Yenilen, içilen şeyleri lezzetsiz diye kötülemez, aşırı şekilde övmezdi.

- Bu tasvirlerden bazıları;

Bir şeye işaret edeceği zaman parmağıyla değil eliyle işaret ederdi.

Sevindiği zaman bakışlarını yere indirirdi.

Gülümseme onun mübarek yüzünden hiç eksik olmazdı.

Gülmesi çoğunlukla tebessüm şeklindeydi.

Vakti uygunsa öğle namazından sonra bir saat kadar uyumuştur.

- Bu tasvirlerden bazıları;

Yaptığı her iş ölçülüydü, hiçbir işi ve sözü diğerine ters düşmezdi.

Meclislerde kendine özel bir yer ayırmaz, ayrılmasına da izin vermezdi.

Herkes haklarının gözetilmesi bakımından onun yanında birbirinden farksızdı.

Gösterişten, gereksiz konuşmaktan uzak dururdu.

Az sözle çok mana ifade eder, açık ve net konuşurdu.

4. ÜNİTE /KÜLTÜRÜMÜZDE PEYGAMBERİMİZ

Peygamber
Efendimiz, alay
etme, hafife alma,
dalga geçme, küçük
düşürme gibi insani
olmayan şakaları
şiddetle kınamıştır.

Kendileri yeri
geldikçe şaka
yapmış ama şaka
yaparken ölçülü
davranmıştır.

4. ÜNİTE /KÜLTÜRÜMÜZDE PEYGAMBERİMİZ

Peygamberimizin şemail-i şerifini anlatan bir hilye örneği

- **Türk-İslam sanat dalları arasında yer alan hat, minyatür, ebru gibi sanat dallarının günümüzde eski canlılığını kaybetmesinin nedenleri neler olabilir?**

2. Sanat, Edebiyat ve Musikimizde Peygamberimiz

- Dinin ve sanatın ortak kavramlarından birisi güzelliştir.
- Yüce Allah, Kur'an-ı Kerim'de kendi isimlerini, **"el-esmâü'l-hüsnâ"** (en güzel isimler) olarak ifade etmekte, müminlere vadettiği cenneti bir güzellik ve estetik harikası olarak anlatmaktadır.
- Allah'ın güzel olma ve güzelliği sevme vasfı dolayısıyla Peygamber Efendimiz de estetiğe önem vermiştir.

4. ÜNİTE /KÜLTÜRÜMÜZDE PEYGAMBERİMİZ

Hattat Halil Karaca
kolleksiyonundan esmaül
hüsna hattı

Peygamber Sevgisi ve Mevlit

Hız. Peygamber'e duyulan samimi sevginin bir tezahürü olarak edebiyatımızda onu konu edinen birçok edebî tür bulunmaktadır.

4. ÜNİTE /KÜLTÜRÜMÜZDE PEYGAMBERİMİZ

Naat-ı nebi

Siyer-i nebi

Mevlid-i nebi

Şemail

Hilye

Miraciye

bu türlerden
bazılarıdır.

4. ÜNİTE /KÜLTÜRÜMÜZDE PEYGAMBERİMİZ

İslam edebiyatı ve sanatında Hz. Peygamber'in doğum yıl dönümünde yapılan merasimlere isim olmasının yanı sıra bu törenlerde okunmak üzere yazılmış eserlerin de ortak adıdır.

4. ÜNİTE /KÜLTÜRÜMÜZDE PEYGAMBERİMİZ

Mevlit nazım türü
içinde Süleyman
Çelebi'nin yazdığı
Mevlit ayrı bir yere
sahiptir.

4. ÜNİTE /KÜLTÜRÜMÜZDE PEYGAMBERİMİZ

- Süleyman Çelebi, Mevlit'i kaleme aldığı sırada Ulu Cami'de imamdır.
- Taşdığı "Çelebi" unvanı arif ve kâmil bir kimse olduğunu ortaya koymaktadır.
- Eserinde işlediği konuları ayet ve hadislerle ustaca desteklemesi Süleyman Çelebi'nin dinî ilimleri çok iyi bildiğini göstermektedir.

4. ÜNİTE /KÜLTÜRÜMÜZDE PEYGAMBERİMİZ

- Mevlit'te Hz. Peygamber'in doğumunun yanı sıra mucizeleri, miraca çıkışı, Mekke'den Medine'ye hicreti ve vefatı veciz bir dille anlatılmıştır.
- "Vesîletü'n-necât" (kurtuluş vesilesi) adıyla bilinen Mevlit'in şöhreti, asırları aşarak günümüze kadar gelmiştir.

4. ÜNİTE /KÜLTÜRÜMÜZDE PEYGAMBERİMİZ

- Ülkemizde asker uğurlamadan doğum ve ölüme; düğün, sünnet gibi sosyal olaylardan kandil gecelerine kadar hemen her vesileyle Mevlit okunmakta ve dinlenmektedir.

SÜLEYMAN ÇELEBİ’NİN MEVLİT’İNDEN BİR BÖLÜM

Amine Hatun Muhammed ânesi
Ol sadeften doğdu ol dür danesi

Çünkü Abdullah’tan oldu hâmile
Vakt erişdi hefte vü eyyam ile

Hem Muhammed gelmesi oldu yakîn
Çok alametler belirdi gelmedin

Ol Rebiul evvel ayı nicesi
On ikinci gice isneyn gecesi

Ol gice kim doğdu ol hayrûl beşer
Ânesi anda neler gördü neler

Dedi gördüm ol Habibin ânesi
Bir acep nur kim güneş pervanesi

Doğdu ol saatte ol sultan-ı din
Nura gark oldu semavat ü zemin

Sallü aleyhi ve sellimü teslima
Hatta tenâlû cennetten ve naîmâ

Essalatü vesselamü aleyke Ya Resulallah
Esselatü vesselamü aleyke Ya Habiballah

Essalatü vesselamü aleyke
Ya Seyyid’el-evveline ve’l-âhirin.

(Süleyman Çelebi, Mevlid-i Şerif Vesiletü’n-Necât, (Hazırlayan: Mehmet Akkuş, Uğur Derman), s. 3-5.)

Sanatımızda Peygamber Sevgisi

- İslam dini Hz. Muhammed'in (s.a.v.) resimle tasvirine izin vermediğinden bazı müslümanlar onun sözlü tasvirlerini içeren metinleri levhalaştırıp evlerinin en çok görünen yerine asma yoluna gitmiştir. Böylece hilye-i saadet levhaları ortaya çıkmıştır.

4. ÜNİTE /KÜLTÜRÜMÜZDE PEYGAMBERİMİZ

İlk defa levha şeklinde
hilye yazan hattat Hâfız
Osman'ın 1107 (1695-96)
tarihli muhakkak-sülüs-
nesih hilye formu

4. ÜNİTE /KÜLTÜRÜMÜZDE PEYGAMBERİMİZ

- Hilyeleri çok sevilen ve tanınan, 16. yüzyıl Türk şairi Hâkânî, Hz. Peygamber'in açık ten rengini şöyle tasvir etmiştir:
- "Umman gibi yüreğiyle o benzersiz bir inci; / Teninin ak olmasında şaşılacak ne var!"

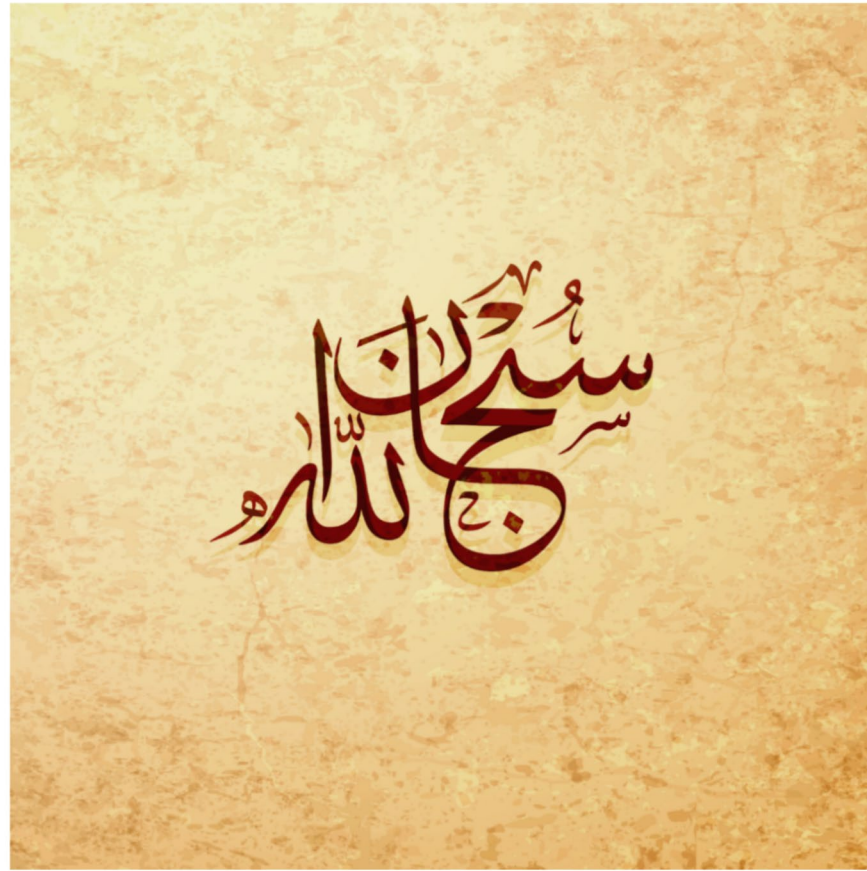

4. ÜNİTE /KÜLTÜRÜMÜZDE PEYGAMBERİMİZ

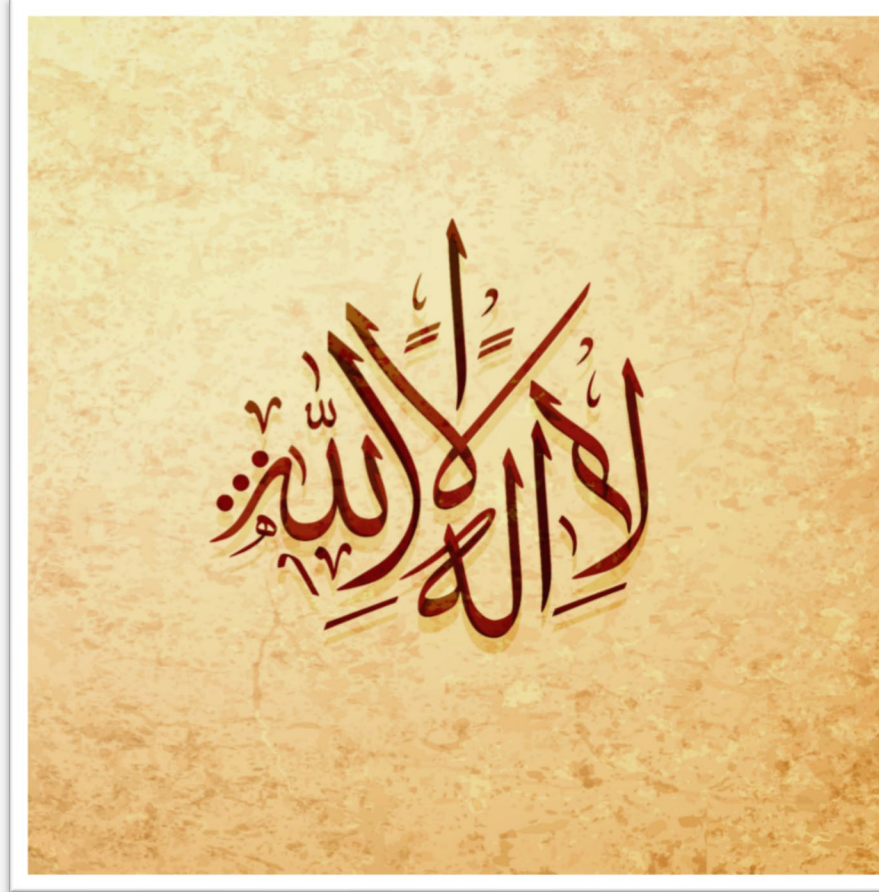
- Hilyelerin geliştirilmesiyle Hz. Muhammed'in (s.a.v.) bütün özelliklerini bir araya toplayan hat sanatı daha ileri bir düzeye ulaşmıştır.
- Hat sanatı, Hz. Muhammed'e (s.a.v.) duyulan sevgi onunla ilgili her türlü anlatım ve yazımın en güzel şekilde ifade edilmesini sağlamıştır.

4. ÜNİTE /KÜLTÜRÜMÜZDE PEYGAMBERİMİZ

4. ÜNİTE /KÜLTÜRÜMÜZDE PEYGAMBERİMİZ

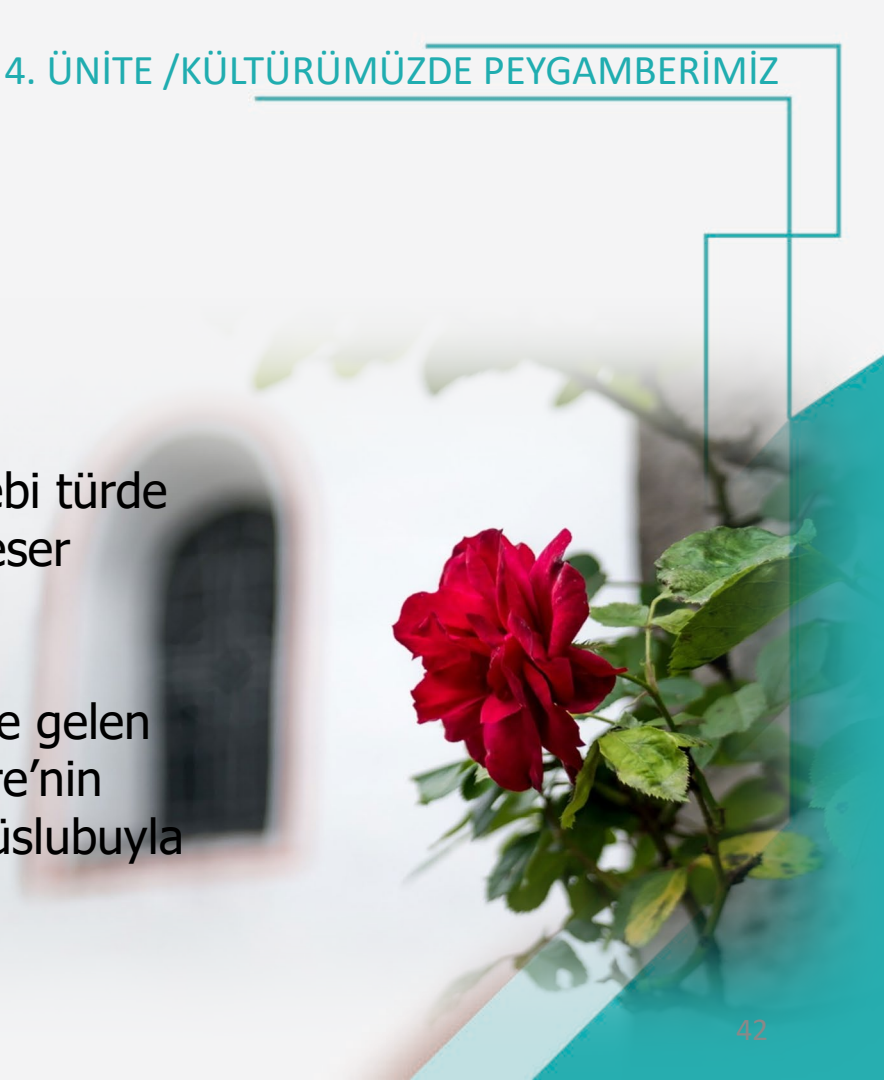

4. ÜNİTE /KÜLTÜRÜMÜZDE PEYGAMBERİMİZ

Edebiyatımızda Peygamber Sevgisi

- Başta naat olmak üzere birçok edebi türde Hz. Peygamber'i anlatan ve öven eser yazılmıştır.
- Ahmet Yesevi'nin hikmetlerinde dile gelen Hz. Peygamber sevgisi, Yunus Emre'nin ilahilerinde de Türkçenin en duru üslubuyla yer almıştır.

4. ÜNİTE /KÜLTÜRÜMÜZDE PEYGAMBERİMİZ

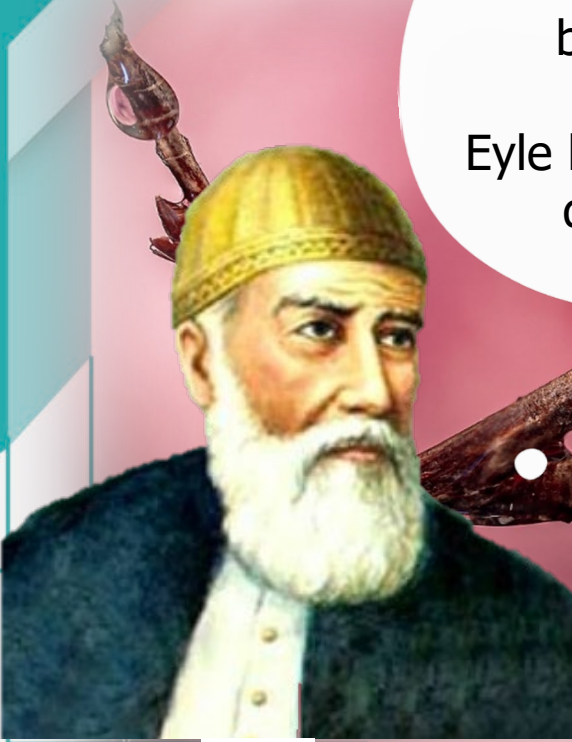
Arayı arayı bulsam izini
İzinin tozuna sürsem yüzümü
Hak nasip eylese görsem yüzünü
Ya Muhammed canım arzular
seni.

Yunus Emre

4. ÜNİTE /KÜLTÜRÜMÜZDE PEYGAMBERİMİZ

- İslam dünyasının önemli şairlerinden Fuzûlî'nin Su Kasidesi'ndeki "su" sesleri Hz. Peygamber'i güzel bir şekilde anlatmaktadır:

Fuzuli

“Yâ Habîballah yâ Hayre’l-
beşer müştakunam

Eyle kim leb-teşneler yanup
diler hem-vâre su”

Fuzûlî, dudakları
çatlayan bir insanın
suyu arzuladığı gibi
kendisinin Hz.
Peygamber’e özlem
duyduğunu
vurgulayarak onu
suya benzetmiştir.

- Peygamberimizi anlatan şiirler arasında Arif Nihat Asya'nın Naat'ı önemli yer tutmaktadır.

Gel, Ey Muhammed, bahardır.
Dudaklar ardında saklı
Âminlerimiz vardır!..
Hacdân döner gibi gel;
Mi'rac'dan iner gibi gel;
Bekliyoruz yıllardır!

Konsun, yine, pervazlara
Güvercinler;
"Hû hû"lara karışsın
Âminler..
Mübârek akşamdır;
Gelin ey Fâtîha'lar, Yâsin'ler!

4. ÜNİTE /KÜLTÜRÜMÜZDE PEYGAMBERİMİZ

Hayatını kronolojik bir şekilde anlatan şiir veya düzyazı şeklindeki **siyer-i nebî**

İsimlerine dair şiir veya düzyazı tarzında yazılan **esmâü'n-nebî,**

Savaşlarının anlatıldığı şiir ya da düzyazı biçimindeki **gazavatnâme**

gibi peygamber sevgisini anlatan önemli edebi eserler de vardır.

Musikimizde Peygamber Sevgisi

Naatlar, Türk musikisi
makam ve kaideleri
çerçevesinde
okunmuştur.

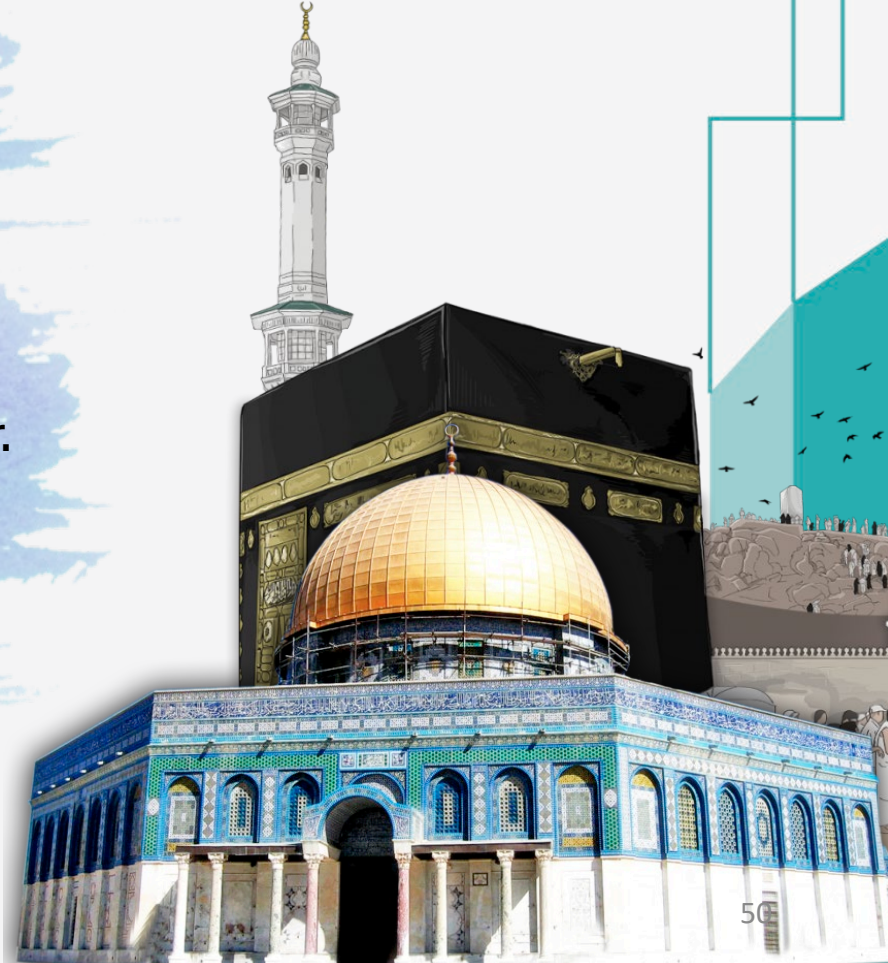
4. ÜNİTE /KÜLTÜRÜMÜZDE PEYGAMBERİMİZ

- Hz. Peygamber'in doğum yıl dönümü başta olmak üzere ölüm, doğum, sünnet, evlenme vb. sevinç ve üzüntülerin paylaşılması için düzenlenen toplantılarda Mevlit okunması gelenek hâline gelmiştir.
- Uzun yıllar bir beste ile okunan Mevlit, günümüzde belli makamlar çerçevesinde doğaçlama okunmaktadır.

4. ÜNİTE /KÜLTÜRÜMÜZDE PEYGAMBERİMİZ

- **Miraç**, Hz. Muhammed'in (s.a.v.) Mescid-i Haram'dan Mescid-i Aksa'ya, oradan da göğe yaptığı yolculuk esnasında Allah katına çıkışıdır.
- Bu sebeple Recep ayının 27. gecesı, bütün İslam âleminde "Miraç Kandili" olarak kutlanır.

4. ÜNİTE /KÜLTÜRÜMÜZDE PEYGAMBERİMİZ

- Miraç hadisesi Müslümanlar tarafından İslam tarihi boyunca mucizevi bir olay olarak kabul edilmiş, edebiyat, musiki, minyatür, hat gibi alanlara kuvvetle yansımıştır. Bu tür sanatlar daha çok "**Miraciye**" adıyla kaleme alınmıştır.

4. ÜNİTE /KÜLTÜRÜMÜZDE PEYGAMBERİMİZ

Tasavvufi temaları işleyen
Türk dinî musikisinin
makam ve usulleriyle
bestelenerek dinî
toplantılarda okunan
şiiirlere verilen addır.

- Sözleri genellikle Hz. Peygamber’i konu alır niteliktedir.
- Tevşih adı verilen bu ilahiler Arapçada “süslemek, düzenlemek” anlamına gelmektedir.

4. ÜNİTE /KÜLTÜRÜMÜZDE PEYGAMBERİMİZ

Yüce Allah, Peygamberimiz ve din büyüklerinden söz eden dinî-tasavvufi şiirlerin herhangi bir çalgının eşliği olmaksızın okunduğu kasideler edebiyat ve musikimizde önemli yer tutmaktadır.

- Arapçada “dua” ve “namaz” anlamlarına gelen sala (salat) Hz. Peygamber sevgisini dile getiren en dokunaklı güfteler arasında yer almaktadır.

- Peygamberimizle ilgili salalardan biri şöyledir:

“Es-salâtü vesselâmü aleyke
yâ Resûlallâh
Es-salâtü vesselâmü aleyke
yâ Habîballâh
Es-salâtü vesselâmü aleyke
yâ Seyyide'l-evvelîne
ve'lâhirîn”

- Anlamı şöyledir:

Salât ve selâm sana olsun ey
Allah'ın Resûlü (Elçisi)
Salât ve selâm sana olsun ey
Allah'ın Habîbi
(Sevgili Peygamberi)
Salât ve selâm sana olsun ey
öncekilerin ve sonrakilerin
Efendisi

➤ **Mevlit Kandili hakkında neler biliyorsunuz?**

3. İslam Dünyasında Peygamber Sevgisi

- Hz. Peygamber, İslam'ın ilk döneminden itibaren Müslüman şairler tarafından övülmüştür.
- İlk dönemde Abdullah b. Revâha (r.a.), Hassân b. Sâbit (r.a.) ve Kâ'b b. Mâlik (r.a.), Hz. Peygamber'in şairleri olmakla ünlenen isimlerdir.

4. ÜNİTE /KÜLTÜRÜMÜZDE PEYGAMBERİMİZ

- Pakistan'ın fikir babası büyük vatan şairi Muhammed İkbâl, kamil insan arayışında yeryüzünde en büyük örnek olarak Peygamber Efendimizi göstermektedir.

4. ÜNİTE /KÜLTÜRÜMÜZDE PEYGAMBERİMİZ

- “İnsan onu andıkça ve ona bağlandıkça şeref kazanır.” diyen Muhammed İkbâl bir şiirinde Peygamberimize olan sevgisini şöyle dile getirmiştir:

Gönlümde gizli bir sevgili vardır.
İstiyorsan gel, onu sana göstereyim.
Onun âşıkları güzellerden daha güzel,
daha hoş, daha câzip ve daha sevgilidir.
Gönül, onun aşkı ile daha kudretli olur

4. ÜNİTE /KÜLTÜRÜMÜZDE PEYGAMBERİMİZ

Kırmızı gül, İslam kültür ve edebiyatında Hz. Peygamber'i temsil eder.

4. ÜNİTE /KÜLTÜRÜMÜZDE PEYGAMBERİMİZ

Gülün kökü ve fidanı
Mustafa'nın tatlı teridir;

Onun kudretiyle, gonca
açar, güle döner.

Mevlana

4. ÜNİTE /KÜLTÜRÜMÜZDE PEYGAMBERİMİZ

Çok kıymetli bir emanet olan
Hz. Peygamber'in hırkası
(Hırka-i Şerif) bazı camilerde
muhafaza edilmektedir.

4. ÜNİTE /KÜLTÜRÜMÜZDE PEYGAMBERİMİZ

Topkapı Sarayı'nda muhafaza edilen
Peygamber Efendimizin hırkası

- Bugün Türkiye’de Rebiülevvel’in ayının on ikisinde camiler aydınlatılır ve o gün “Mevlit Kandili” olarak kutlanır.

Kültürümüzde Peygamber Sevgisi

- Osmanlıların Hz. Peygamber'e duydukları muhabbet ve hürmetin izlerini birçok örnekle vermek mümkündür.
- Osmanlı sultanları, Allah Resulu'nün doğduğu, yaşadığı ve mübarek kabirlerinin bulunduğu Hicaz bölgesine asırlarca hizmet etmiştir.

4. ÜNİTE /KÜLTÜRÜMÜZDE PEYGAMBERİMİZ

- Milletimiz, Hz. Peygamber'den bize ulaşan ve bugün Topkapı Sarayı'nda Hırka-i Sâadet Dairesi'nde muhafaza edilen mukaddes emanetlere de ev sahipliği yapmanın şerefini taşımaktadır.

4. ÜNİTE /KÜLTÜRÜMÜZDE PEYGAMBERİMİZ

Peygamber Efendimizin
Topkapı Sarayı'nda koruma
altında olan su tası

Peygamber Efendimizin
mühür muhafazası ve mührü

4. ÜNİTE /KÜLTÜRÜMÜZDE PEYGAMBERİMİZ

Peygamber Efendimizin
Topkapı Sarayı'nda koruma
altında olan Kadem-i Şerifi
(ayak izi)

4. ÜNİTE /KÜLTÜRÜMÜZDE PEYGAMBERİMİZ

- Peygamberimize öyle sevgi duyulmuştur ki iman ve kahramanlık sembolümüz olan ordumuzun askerine “Mehmetçik” denilerek Peygamberimizin adını hatırlatan bir isimlendirme yapılmıştır.

Âşık Yunus neyler dünyayı sensiz
Sen hak peygambersin şeksiz gümansız
Sana uymayanlar gider imansız
Adı güzel kendi güzel Muhammed

Yunus Emre

4. ÜNİTE /KÜLTÜRÜMÜZDE PEYGAMBERİMİZ

- Sultan I. Ahmet, sarığına taktırdığı sorgucun içine, Peygamber Efendimizin ayak izinin resmini koydurmuş ve üzerine de şu dizeleri yazdırmıştır:

N'ola tacım gibi başımda götürsem dâim,
Kadem-i nakşını ol hazret-i şah-ı Rasûl'ün.
Gül-i gülzâr-ı nübüvvet o kadem sahibidür,
Ahmedâ turma yüzün sür kademine o gülün.

- Anadolu insanı, Hz. Peygamber'e olan sevgisinden ve bağlılığından dolayı çocuklarına Ahmet, Mahmut, Mehmet, Hamit ve Mustafa gibi ona nispet edilen adları koymuştur.

- **Osmanlı sultanları hükümdarlık sembolü olan kılıç kuşanmayı Ebu Eyyûb el-Ensari' nin (r.a.) manevi huzurunda gerçekleştirmişlerdir. Bu durum kültürümüzde neyin ifadesi olarak gösterilebilir?**

4. Bir Sahabi Tanıyorum: Ebu Eyyûb el-Ensari (r.a.)

- Peygamber Efendimiz, Medine'ye varınca bütün kabilelerin temsilcileri onu evlerine davet etti.
- Hz. Muhammed (s.a.v.), devesinin kendi hâline bırakılmasını istedi.
- Deve, Ebu Eyyûb el-Ensari'nin (r.a.) evinin önüne çöktü.

4. ÜNİTE /KÜLTÜRÜMÜZDE PEYGAMBERİMİZ

- Peygamber Efendimiz, bu evde yedi ay misafir edildi.
- Bundan dolayı Ebu Eyyûb (r.a.) “Mihmandar-ı Nebi” unvanıyla anıldı.

4. ÜNİTE /KÜLTÜRÜMÜZDE PEYGAMBERİMİZ

İslam ordusu 668-669
senelerinde İstanbul'u
kuşatmıştır.

Ebu Eyyûb el-Ensari,
bu sefer sırasında
İstanbul'da vefat
etmiştir.

Vasiyeti üzerine surlara en yakın
bir yere defnedilmiştir.

- İstanbul'un fethi sonrasında Fatih Sultan Mehmet, büyük âlim Akşemseddin'den Ebu Eyyûb el-Ensari'nin (r.a.) kabrini bulmasını istemiştir. Akşemseddin'in kerametiyle bulunan kabir, türbeye çevrilmiştir.

4. ÜNİTE /KÜLTÜRÜMÜZDE PEYGAMBERİMİZ

- Osmanlı padişahları asırlar boyunca Eyüp Sultan Türbesi'nde kılıç kuşanarak Ebu Eyyûb el-Ensari'ye (r.a.) verdikleri önemi göstermişlerdir.

Sultan Abdülmecid'in Eyüp'ten kılıç alayı dönüşünü tasvir eden sulu boya tablo

- İstanbul'da yaşayan veya İstanbul'a gelen birçok kişi Eyüp Sultan Türbesi'ni ziyaret etmektedir.

➤ **Rıfk ne demektir?**

???

5. Hadisten Hayata

حَدَّثَنَا مَنْصُورٌ عَنْ تَمِيمِ بْنِ سَلَمَةَ، عَنْ عَبْدِ الرَّحْمَنِ بْنِ هِلَالٍ،
عَنْ جَرِيرٍ، عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ: مَنْ يُحْرَمِ الرَّفْقَ،
يُحْرَمِ الْخَيْرَ

Rıftan (huyluluk ve nezaketten) mahrum kalan, hayırdan da mahrum kalmıştır.

(Müslim, Birr, 74; Ebû Davûd, Edep, 11.)

4. ÜNİTE /KÜLTÜRÜMÜZDE PEYGAMBERİMİZ

Bir insanda olması
gereken incelik,
nazıklık, yumuşak
huyluluk ve kibarlık gibi
ahlakı özellikleri ifade
eder.

4. ÜNİTE /KÜLTÜRÜMÜZDE PEYGAMBERİMİZ

Hz. Peygamber (s.a.v.)
rıfk sahibiydi.

4. ÜNİTE /KÜLTÜRÜMÜZDE PEYGAMBERİMİZ

Yumuşak huylu
olmakta hayır
vardır.

İyilik ve tatlılıkla
güçlükler yenilir
ve sonuç hayırlı
olur.

- Peygamber Efendimizin huzurunda bulunanlar ona karşı yumuşak başlı ve edepli olmuşlardır.
- Sahabiler, Peygamber Efendimizin yanında kesinlikle seslerini yükseltmezler, yüksek sesle konuşan olursa hemen onu ikaz edip sesini alçaltmasını söylerlerdi.

**“Ey iman edenler!
Seslerinizi, Peygamber'in
sesinin üstüne
yükseltmeyin. Birbirinize
bağırduğınız gibi,
Peygamber'e yüksek sesle
bağırmayın, yoksa siz
farkına varmadan
işledikleriniz boşa gider.”**

(Hucurât suresi, 2. ayet.)

4. ÜNİTE /KÜLTÜRÜMÜZDE PEYGAMBERİMİZ

- Peygamberimize karşı edep ve hürmet İslami ahlakın öngördüğü ve onun ümmeti olmanın en temel vasfı, ona olan sevginin ve bağlılığın başta gelen alametlerinden biridir.

Ünitemizi Değerlendirelim

1. Şemail nedir? Sahabilerin Peygamberimizi tasvirlerinden örnek veriniz.
2. Edebiyatımızda Peygamber sevgisinin tezahürleri nelerdir?
3. Kültürümüzden Peygamber sevgisini yansıtan örnekler veriniz.
4. Peygamberimizle ilgili salalardan bir tanesini anlamıyla birlikte söyleyiniz.

Cevaplayalım

----, Resul-i Ekrem'in dış görünüşünü, özel hayatını ve ahlakını ifade eder. Türk-İslam kültüründe, Hz. Peygamber'in niteliklerinin hat sanatıyla yazılıp süslendiği levhalara ise ---- denir.

1. Boşluğa gelecek kavramlar sırasıyla aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Şemail-Hüsni hat
- B) Hüsni hat-Hilye
- C) Şemail-Hilye
- D) Hilye-Minyatür
- E) Şemail-Ebru

Hız. Peygamber'e duyulan samimi sevginin bir tezahürü olarak edebiyatımızda onu konu edinen birçok edebî tür bulunmaktadır.

2. Aşağıdakilerden hangisi bu edebi türlerden biri değildir?

- A) Şemail
- B) İlâhi
- C) Naat-ı nebi
- D) Siyer-i nebi
- E) Mevlid-i nebi

İslam sanatında Hz. Peygamber'in doğum yıl dönümünde yapılan merasimlere isim olmasının yanı sıra bu törenlerde okunmak üzere yazılmış eserlerin ortak adıdır. Ülkemizde asker uğurlamadan doğum ve ölüme; düğün, sünnet gibi sosyal olaylardan kandil gecelerine kadar hemen her vesileyle okunmakta ve dinlenmektedir.

3. Hakkında bilgi verilen kavram aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Miraciye
- B) İlâhi
- C) Kaside
- D) Şemail
- E) Mevlit

Başta naat (I) olmak üzere birçok edebi türde Hz. Peygamber'i anlatan ve öven eser yazılmıştır. Peygamber Efendimizin hayatını kronolojik bir şekilde anlatan şiir veya düzyazı şeklindeki eserlere gazavatnâme (II), isimlerine dair şiir veya düzyazı tarzında yazılan eserlere esmâü'n-nebî (III), savaşlarının anlatıldığı şiir ya da düzyazı biçimindeki eserlere siyer-i nebî (IV) denir.

4. Yukarıdaki parçada numaralanmış kelimelerin hangilerinin yeri değişirse doğru tanım yapılmış olur?

- A) I ve II
- B) II ve III
- C) I ve IV
- D) II ve IV
- E) III ve IV

5. Hz. Peygamber, Medine'ye hicret ettikten sonra yedi ay boyunca onun evinde misafir olarak kalmıştır. Bundan dolayı mihmandar-ı nebi olarak anılır. İslam ordusunun İstanbul'u kuşatmak üzere düzenlediği sefere katılmış, bu sefer sırasında vefat etmiştir. Vasiyeti üzerine surlara en yakın yere defnedilmiştir. İstanbul'da kendi adıyla anılan bir ilçe bulunmaktadır.

Yukarıda bilgileri verilen sahabi aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Abdullah b. Mes'ud (r.a.)
- B) Abdullah b. Ömer (r.a.)
- C) Mus'ab b. Umeyr (r.a.)
- D) Ebu Eyyûb el-Ensari (r.a.)
- E) Usame b. Zeyd (r.a.)

Hazırlayanlar

Kübra UZUN, Hatice Büşra PAKSOY, Furkan ÖZÜDOĞRU

Redaksiyon

Suna AKKURT

Tasarım ve Düzenleme

Hanife KOYUTÜRK